

ЧОРНОБИЛЬ: ЗРОБЛЕНО БАГАТО, АЛЕ НЕОБХІДНО ЩЕ ЧИМАЛО

Наближення роковин Чорнобильської катастрофи посилює зацікавленість громадськості до проблем подолання її наслідків. Виникає чимало запитань, які раптом стають актуальними, хоча для окремих людей, організацій, структур вони вже понад два десятиліття залишаються першочерговими. Так, у Верховній Раді України на нещодавніх парламентських слуханнях "Сучасний стан та актуальні завдання подолання наслідків Чорнобильської катастрофи" була проаналізована реальна ситуація різних аспектів трагедії світового масштабу. Виступаючи на слуханнях, Міністр України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Володимир Шандра зупинився саме на деяких питаннях, якими сьогодні опікується МНС України

– 23 роки тому вогонь Чорнобильської катастрофи опалив землю і душі мільйонів українців, залишив свій слід у Білорусі, Росії, низці європейських країн. Чорнобиль увійшов в історію як нове безпрецедентне глобальне явище, як найбільша техногенна катастрофа ХХ століття, яка перетворилася на національну трагедію, викликала страждання мільйонів людей, змінила навколишнє середовище на великій території і вплинула на психологію людей.

Проблеми, які породила Чорнобильська катастрофа, з роками не зникають, а трансформуються в інші форми. Деякі з них, перш за все, соціально-економічні, загострюються і вимагають комплексного вирішення та системного підходу в діяльності органів виконавчої влади для їх розв'язання.

Зазначена проблематика виносить на сьогоднішні парламентські слухання, які вже перетворилися на усталену традицію напередодні Чорнобильської катастрофи та інструмент корегування державної політики щодо ефективного виконання заходів з подолання наслідків Чорнобильської катастрофи.

Я зупинюся на деяких питаннях,

якими сьогодні опікується МНС, а саме: забезпечення безпечного стану Зони відчуження та Чорнобильської АЕС, поводження з радіоактивними відходами, медико-санітарного забезпечення постраждалих, забезпечення житлом, радіологічного захисту населення та реабілітації радіоактивно забруднених територій.

Першочерговими завданнями у сфері подолання наслідків Чорнобильської катастрофи є виконання заходів, передбачених Законом України "Про Загальнодержавну програму подолання наслідків Чорнобильської катастрофи на 2006-2010 роки" та завдань Програми заходів щодо подолання наслідків Чорнобильської катастрофи у Зоні відчуження та робіт на Чорнобильській АЕС. Також, для забезпечення робіт із зняття з експлуатації енергоблоків Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, сьогодні реалізуються чотири великі проекти, які фінансуються за рахунок міжнародних фондів.

Зокрема, 2008 року завершено виконання у повному обсязі стабілізаційних заходів на об'єкті "Укриття". Це суттєво

підвищило рівень його безпеки та дозволило продовжити проектний термін експлуатації об'єкта на 15 років.

Виконувалися роботи з підготовки майданчика для будівництва нового безпечного конфайнменту та облаштування котлованів для фундаменту НБК, проектування нової вентиляційної труби, другої черги ЧАЕС замість існуючої. Протягом року під-рядчик з проектування і будівництва НБК консорціум "Новарка" продовжував розробку проектної документації відповідно до контрактного графіка. Після завершення у 2009 році розробки проектної документації розпочнеться будівництво "Арки".

У 2008 році продовжувалося будівництво промислового комплексу поводження з твердими радіоактивними відходами. На Лоті "0" (тимчасове сховище низько- і середньоактивних довгоіснуючих відходів і високоактивних відходів) усі роботи за діючим контрактом завершено, за винятком системи контролю доступу (продовжуються пусконаладжувальні роботи) і системи приточної вентиляції.

На Лотах "1" (установка з вилучення твердих радіоактивних відходів) і "2"

(завод з переробки твердих радіоактивних відходів) будівельні роботи закінчено, тривають пусконаладжувальні роботи. Роботи за контрактом завершено у лютому 2009 року.

У травні 2008 року затверджено акт Державної приймальної комісії про прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів першої черги Пускового комплексу "Вектор" та акт Державної приймальної комісії з прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, що входять до складу спеціально обладнаного приповерхневого сховища твердих радіоактивних відходів Промислового комплексу поводження з твердими радіоактивними відходами, збудованих за рахунок міжнародної технічної допомоги.

Виконання робіт, що фінансуються за рахунок міжнародної технічної допомоги, ведеться в основному згідно з контрактними графіками. Слід зауважити, що тільки 2008 року за рахунок міжнародних фондів було введено в експлуатацію на чорнобильському майданчику об'єктів на суму приблизно 600 млн. гривень.

(Провоженья на стор. 2)

ЧОРНОБИЛЬ: ЗРОБЛЕНО БАГАТО, АЛЕ НЕОБХІДНО ЩЕ ЧИМАЛО

(Продовження. Початок на стор. 1)

Ще одним значним здобутком щодо вирішення проблем Чорнобиля стало підписання Грантової угоди між Урядом України, Державним спеціалізованим підприємством "Чорнобильська АЕС" і Європейським банком реконструкції та розвитку, за якою Банком виділено 58 мільйонів євро на будівництво нового безпечного конфайнменту та 77 мільйонів євро на будівництво нового сховища відпрацьованого ядерного палива.

Під час свого візиту в Україну Президент Європейського банку реконструкції та розвитку пан Томас Міров відзначив значний прогрес, якого було досягнуто за останні півтора роки у реалізації міжнародних проектів на майданчику ЧАЕС.

Діяльність підприємств Зони відчуження була спрямована, перш за все, на реалізацію наступних завдань, а саме: мінімізацію виносу радіонуклідів за межі Зони відчуження водним, повітряним та технологічним шляхами; поводження з радіоактивними відходами (збирання, перевезення, дезактивація, зберігання та захоронення); продовження будівництва та введення в експлуатацію першої черги пускового комплексу виробництв "Вектор"; моніторинг радіаційного стану навколишнього середовища та забезпечення радіаційної безпеки; виконання спеціалізованих лісогосподарських та водоохоронних заходів; забезпечення належного стану інфраструктури Зони відчуження.

Весь комплекс заходів у Зоні відчуження фінансуються за рахунок коштів державного бюджету.

Фінансування зазначених Чорнобильських програм у 2008 та попередніх роках характеризується невідповідні-

стю розрахункових обсягів фінансування, які подає МНС у бюджетному запиті, обсягам, затверджених у державному бюджеті на відповідний рік.

Тому при внесенні змін до Державного бюджету України на 2009 рік потрібно врахувати фінансування вищенаведених проблем.

Найголовнішим пріоритетом діяльності Уряду України була і залишається людина, тому всі дії при подоланні наслідків Чорнобильської катастрофи спрямовуються на її захист за трьома основними напрямками: соціальним, медичним і протирадіаційним.

2008 року на виконання програми "Радіологічний захист населення та екологічне оздоровлення території, що зазнала радіоактивного забруднення" із бюджету було виділено 10,37 млн. гривень, або 76 відсотків плану на рік.

За рахунок цих видатків протягом року було забезпечено:

виконання дозиметричної паспортизації та контролю за рівнями радіоактивного забруднення продуктів харчування; виконання комплексу контрзаходів, спрямованих на покращення радіологічної ситуації на радіоактивно забруднених територіях.

Протягом 2008 року було здійснено дозиметричну паспортизацію 2130 населених пунктів 12 радіоактивно забруднених областей. Результати паспортизації свідчать, що на цей час 332 населені пункти, що віднесені до зон радіоактивного забруднення, за радіологічними показниками можуть бути виведені за їх межі, а 431 населений пункт може бути переведено із однієї зони до іншої.

Забезпечення контролю за рівнями радіоактивного забруднення продуктів харчування здійснюють підрозділи радіаційного контролю, які складають відпо-

відну мережу, що діє на території зон радіоактивного забруднення і налічує понад 320 лабораторій. 2008 року було проаналізовано на вміст радіонуклідів понад 250 тисяч проб продукції харчової, сільськогосподарської та лісової промисловості, обстежено понад 40 тисяч осіб на лічильниках випромінювання людини.

Посилено співпрацю з міжнародними організаціями, зокрема з Європейською Комісією, Програмою розвитку ООН, МАГАТЕ щодо надання технічної допомоги у вирішенні питань відродження та сталого соціально-економічного розвитку територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Зокрема, в Рівненській області програмою TASIC було розпочато проект "Соціально-економічний розвиток районів Рівненської області, забруднених внаслідок Чорнобильської катастрофи".

Продовжувалася законотворча, нормативно-проектувальна та науково-дослідницька діяльність, зокрема, розроблено та прийнято Верховною Радою України низку Законів України щодо поводження з радіоактивними відходами та зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему, а саме: "Про Загальнодержавну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення об'єкта "Укриття" на екологічно безпечну систему"; "Про Загальнодержавну цільову екологічну програму поводження з радіоактивними відходами"; "Про внесення змін до деяких Законів України щодо по-

Фотоплі

водження з радіоактивними відходами".

Разом з тим, ми з вами повинні розуміти головне. Зусиллями колективів, що працюють на території Зони відчуження підтримується і буде в подальшому забезпечена стабільна радіоекологічна ситуація, ядерна і радіаційна безпека Чорнобильської АЕС.

При збільшенні фінансування можливо буде виконати заплановані і узгоджені з профільним комітетом Верховної Ради заходи щодо підготовки до зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС, перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему.